

Vattenfall är idag ett av Europas ledande energibolag. Men, det är tuffare ekonomiska tider för Vattenfall.

Vi når inte upp till ägarens avkastningskrav. Vattenfall har gjort stora förvärv som anstränger balansräkningen. Efterfrågan på el sjunker. Det är med dessa förutsättningar som jag tar över som VD för bolaget.

Det är ansvarsfullt att ta över som VD för Vattenfall som är så viktigt både i ett svenskt och ett europeiskt sammanhang. Därför är jag också ödmjuk inför uppgiften som ligger framför mig.

För dem av er jag inte träffat förut ska jag säga några korta ord om vem jag är. Jag har som ni hör min bakgrund i Norge där jag är född och uppvuxen. Min yrkeskarriär har jag tillbringat i energibranschen, först i en rad – statliga – norska företag och under senare år i Nuon i Nederländerna.

2009 har varit ett år fullt av utmaningar. Trots detta har Vattenfall levererat ett acceptabelt resultat. Nettoomsättningen har ökat med 25% till 205 miljarder svenska kronor. Rörelseresultatet har minskat med 6,5% till cirka 28 miljarder svenska kronor, och årets resultat efter skatt har minskat med 25% till 13 448 miljoner svenska kronor.

Detta betyder att avkastningen på eget kapital är 9,5%. Ägarens krav är 15%. Om man tar hänsyn till jämförelsestörande poster är avkastningen på eget kapital 11,4%.

På stämman för ett år sedan höll ägarens representant ett tal där tre fokusområden lyftes fram. Det handlade om lönsamhet, omställning och förtroendet för Vattenfall. I år har ägaren kompletterat detta med ett förslag till riksdagen om ett förtydligat uppdrag för Vattenfall.

Detta förslag tar fasta på att vi idag är ett europeiskt bolag med verksamhet i åtta länder, två tredjedelar av de anställda utanför Sverige och med en omsättning som de absolut största företagen i Sverige. Vad Vattenfall faktiskt är idag kommer också att vara min utgångspunkt som VD.

Det förnyade uppdraget från ägaren innebär att vi kan ta ett helhetsgrepp kring Vattenfalls verksamhet utifrån de förutsättningar som finns på respektive marknad – kartan och verkligheten stämmer helt enkelt bättre överens.

Det innebär däremot inte att lösningarna kommer att se likadana ut överallt. Energimixen är och kommer att förbli olik i varje enskilt land, vilket också återspeglas i EU:s klimat- och energipaket.

Det gemensamma målet inom EU är till år 2020 att 20 procent av energiproduktionen ska vara förnybar, koldioxidutsläppen ska ha minskat med 20 procent (jämfört med 1990 års nivå) och energianvändningen ska ha effektiviserats med 20 procent. Vi har ett gemensamt mål, men vägen dit varierar.

De nordiska länderna är väl utrustade med förnybara och klimateffektiva produktionsmöjligheter i form av vatten- och kärnkraft. I Central- och Sydeuropa är energisystemet baserat på värmekraft med naturgas och kol som viktiga energikällor.

Ibland förekommer uppfattningen att valet av energikällor står länderna helt fritt, när det i grund och botten är geografiska och geologiska grundförutsättningar, historiska beslut samt säkerhetspolitiska avvägningar som i hög grad styr dagens valmöjligheter.

Vattenfalls energimix är i sig en spegel av energisystemet i de länder där vi är verksamma. I vår portfölj har vi alla större energislag, alltifrån vindkraft till kärnkraft. Detta är i mina ögon en unik styrka som vi bör utnyttja maximalt.

Genom förvärvet av Nuon har vi fått ett nytt inslag i Vattenfalls energimix, nämligen naturgas. Produktområde gas ger Vattenfall möjlighet att sprida riskerna ytterligare, vilket minskar företagets totala finansiella risk. Genom sina relativt sett lägre utsläpp av koldioxid ger gas också möjlighet att stödja övergångsfasen till mindre klimatpåverkande produktion.

Om naturgas är det senaste energislaget i Vattenfalls portfölj var vattenkraft det första. På 70-talet byggde Vattenfall sitt första, kommersiella kärnkraftverk. Vattenkraft och

kärnkraft ger konkurrenskraftig och koldioxidneutral el och är vanligtvis pålitligt, även om vi denna vinter har sett att detta inte alltid gäller.

Biomassa är ett annat energislag där Vattenfall har lång erfarenhet. Biomassa är särskilt viktig för vår värmeproduktion, men kan också bli en del av strategin att minska klimatpåverkan från våra kolkraftverk.

Vindkraft ger koldioxidfri el och Vattenfall kommer att fortsätta vara en av världens ledande operatörer, särskilt när det gäller havsbaserad vindkraft. Vindkraften är dock beroende – av vind så klart, och därigenom av en tillräcklig tillgång på reglerkraft – men också av att de ekonomiska incitamenten är tillräckliga.

Vid sekelskiftet förvärvade Vattenfall kolkraftverk i Tyskland och Polen. Kolkraft är den främsta källan till baskraft på kontinenten och en hörnsten i elförsörjningen i många centraleuropeiska länder. Utsläppen av koldioxid är ett problem som måste lösas av CCS. CCS – Carbon Capture and Storage – är en nyckelsatsning för Vattenfall.

Ett Vattenfall med alla dessa delar sammanfogade till en helhet är helt enkelt ett starkare och bättre företag som kan skapa en uthållig lönsamhet.

Vattenfall behöver genomföra massiva investeringar för att anpassa och ställa om produktionsportföljen. För att förbättra lönsamheten i närtid kommer två områden att ligga i fokus; dels kärnkraftens tillgänglighet som måste förbättras, och dels kostnadsbesparingar och synergier.

Utan lönsamhet kan vi inte fortsätta att investera i ny och renare produktion, leverera el och värme samt upprätthålla kvaliteten i verksamheten.

Övergången från dagens energiproduktion till framtidens klimatneutralitet kommer inte att ske med ett stort kliv, utan med en rad små steg i rätt riktning.

Detta för mig in på frågan om förtroende, förtroendekapital är A och O för företag i vår bransch. Vi har gått igenom en tuff period det senaste året. Vår trovärdighet, och omvärldens förtroende för oss, påverkas av hur vi levererar.

Förtroendet för Vattenfall hänger intimt ihop med vår förmåga att här och nu leverera på de förväntningar som omvärlden har, men det handlar också om att vi måste bli bättre på att berätta vilket slags företag Vattenfall faktiskt är.

Hur alla de människor som kommer i kontakt med oss tycker, tänker och känner är avgörande för vår framtid. Morgondagens energiförsörjning kommer att bli avgörande för vår välfärd.

Jag kommer att arbeta hårt för att Vattenfall ska vara ett lönsamt företag som uppmuntrar till innovation, omställning och framförallt goda prestationer.

Som sagt, Vattenfall är ett ledande europeiskt energiföretag, och ett av Sveriges största bolag. Vattenfall vill vara ett "forefront company in a forefront industry". Men för att nå dit måste vi fokusera på att leverera här och nu.

Det är detta som också är min uppgift.

Tack.